

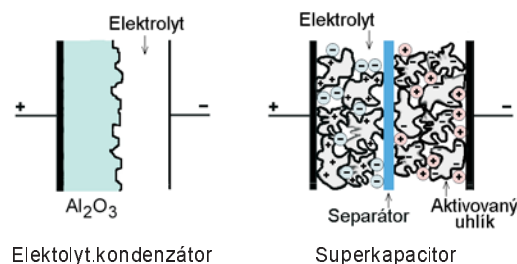
Superkapacitory

řada	kapacita	napětí	vnitřní odpor	vybíjecí proud	uložená energie	životnost	hmotnost	prac. teplota
	F	V	mΩ	A	Wh	cyklů	kg	°C
PC	2 ~ 10	2.5 ~ 5	13 ~ 400	1 ~ 25		500 000	0.004 ~ 0.04	-40 ~ +70
BC	120~350	2.5	2.2 ~ 7.2	500 ~ 1500	0.1 ~ 0.3	500 000	0.03 ~ 0.06	-40 ~ +65
BCAP	650 ~ 3000	2.7	0.3 ~ 1.2	3500 ~ 4800	0.66 ~ 3.0	1 000 000	0.20 ~ 0.55	-40 ~ +65
BPAK	20 ~ 58	15	14 ~ 42	1500	0.6 ~ 1.8	500 000	0.23 ~ 0.68	-40 ~ +65
BMOD	110 ~ 500	16.2	2 ~ 7	3500 ~ 4800	4 ~ 18	1 000 000	2.7 ~ 5.8	-40 ~ +65
BMOD	83 ~ 165	48.6	6 ~ 16	3900 ~ 4800	27 ~ 54	1 000 000	11.0 ~ 14.2	-40 ~ +65

Parametry a zásady používání superkapacitorů

1. Princip funkce a konstrukce superkapacitorů.

Kapacita kondenzátoru je přímo úměrná ploše elektrod a nepřímo úměrná vzdálenosti elektrod (nábojů). Elektrody superkapacitoru tvoří práškový uhlík, nanesený na hliníkové fólii. Zrna uhlíkového prášku mají plochu až 2000 m² na 1 gram prášku. Dvě elektrody jsou odděleny separační fólií z polypropylenu, prostor mezi elektrodami je vyplněn tekutým elektrolytem. Velká plocha elektrody a velmi malá vzdálenost jednotlivých zrn uhlíku (řádu 10⁻¹⁰m) vytváří kapacitu řádu Faradů. Vzdálenost uhlíkových zrn zároveň omezuje provozní napětí kondenzátoru na hodnotu cca 2.5V. Výsledkem je polarizovaný kondenzátor s velmi velkou kapacitou a velmi malým sériovým odporem, vhodný pro ukládání a rychlé dodávání elektrické energie.

2. Elektrické parametry superkapacitorů.

Elektrické parametry superkapacitorů jsou srovnatelné s parametry elektrochemických zdrojů (baterie, akumulátory). Energie uložená v superkapacitoru je řádově 10 krát vyšší než v běžném kondenzátoru. Malá hodnota vnitřního odporu umožňuje rychlé vybití, špičkový výkon dodaný superkapacitorem dosahuje hodnot řádu kW na 1 kg hmotnosti superkapacitoru.

parametr	akumulátor	klasický kondenzátor	superkapacitor
hustota energie	100 Wh / kg	0.2 Wh / kg	10 Wh / kg
měrný výkon	1kW / kg	500 kW / kg	10 kW / kg
doba nabíjení (vybíjení)	5 h	0.001 s	10 s
životnost	1000 cyklů	1 000 000 cyklů	1 000 000 cyklů

3. Životnost a provozní podmínky.

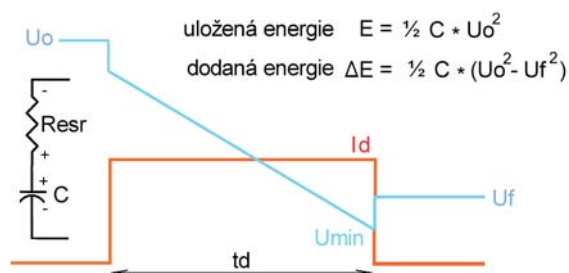
Životnosti superkapacitoru je definována počtem cyklů nabití a vybití při teplotě okolí 25°C. Po každém cyklu se nevratně snižuje kapacita C a zvyšuje sériový odpor Resr. Doba života superkapacitoru je definována poklesem kapacity na 80% jmenovité hodnoty nebo zvýšením sériového odporu na dvojnásobek jmenovité hodnoty. Životnost superkapacitorů MAXWELL je nejméně 500 000 cyklů, superkapacitory řady BCAP mají životnost 1 000 000 cyklů.

Při opakovaném vybití a nabíjení s periodou cca 10s se teplota superkapacitoru zvýší cca o 15°C. Při návrhu aplikace se superkapacitorem se doporučuje měření oteplení superkapacitoru aby se zabránilo přehřátí elektrolytu, jehož bod varu je 83°C.

Supercapacitor nesmí být rozebírán, mechanicky poškozován, vhažován do otevřeného ohně, vystavován teplotám vyšším než 85°C. Únik látek, které superkapacitor obsahuje (acetonitril, CH₃CN), může být za určitých podmínek nebezpečný.

4. Doporučený postup při měření elektrických parametrů superkapacitoru.

Supercapacitor nabitý na jmenovité napětí je vybitý konstantním proudem na hodnotu, při které zdroj i zátěž zaručují konstantní vybíjecí proud. Ihned po dosažení minimálního napětí na superkapacitoru musí být odpojena zátěž aby napětí na superkapacitoru se mohlo vrátit na hodnotu měřenou v nezátěženém stavu. Vybití superkapacitoru může být zastaveno na jakémkoliv napětí. Maxwell testuje některé superkapacitory vybitím na napětí 0.1V a jiné na napětí rovné polovině počátečního napětí

U_o - počáteční napětí na superkapacitoru
 U_{min} - minimální napětí na superkapacitoru s připojenou zátěží
 U_f - napětí na superkapacitoru 5 sekund po odpojení zátěže
 I_d - vybíjecí proud
 t_d - čas vybití superkapacitoru z napětí U_o na napětí U_f

Výpočet kapacity
 $C = (I_d \cdot t_d) / (U_o - U_f)$

Ekvivalentní stejnosměrný sériový odpor
 $Resr = (U_f - U_{min}) / I_d$

5. Energetická bilance superkapacitoru.

Ze známých fyzikálních rovnic je možno vypočítat potřebnou kapacitu pro požadovaný výkon. Pro superkapacitory MAXWELL je možné s výhodou využít model, dostupný na

www.maxwell.com/ultracapacitors/support/modeling-informations

Po zadání hodnot napětí U_0 a U_f , požadovaného proudu I_d a času dodávky proudu t_d model vypočítá nejuvhodnější řešení. Výsledek je sdělen jako počet sériově - paralelního zapojení superkapacitorů MAXWELL.

6. Propojování superkapacitorů.

Propojování superkapacitorů má obdobné zásady jako propojování všech zdrojů velkých proudů, např. akumulátorů. Je tedy nutné dbát na malý elektrický odpor všech vodivých spojení a mechanickou pevnost spojů odolávající mechanickým otřesům a tepelné roztažnosti.

7. Vyrovnání napětí na superkapacitorech zapojených v sérii

Na superkapacitorech zapojených do baterie (do série) se napětí rozdělí podle velikosti kapacity jednotlivých článků. Po delší době je napětí na jednotlivých člancích ovlivněno zbytkovým proudem každého z článků.

Předpokládejme baterii 20 superkapacitorů nabitou na 50V. Pokud články mají shodnou kapacitu, bude každý článek nabitý na 2.5V. Jestliže články mají různou kapacitu, články s vyšší kapacitou budou nabity na nižší napětí a články s nižší kapacitou na vyšší napětí. Průměrné napětí na člancích bude 2.5V.

Každý z článků se samovolně vybíjí přes vnitřní "paralelní odpor" zbytkovým proudem. Po nějakém čase články s vyšším zbytkovým proudem budou mít nižší napětí a naopak. Celkové napětí se přerozdělí na ostatní články a v důsledku toho může napětí na člancích s nižším zbytkovým proudem přesáhnout dovolené pracovní napětí.

K vyrovnání napětí na jednotlivých člancích je možné připojit paralelně ke každému článku rezistor, jímž musí protékat proud několikrát vyšší než je zbytkový proud článku. Jestliže průměrný zbytkový proud článků je $10\mu A \pm 3\mu A$, je třeba zapojit rezistor s tolerancí 1%, kterým poteče proud $100\mu A$. Průměrný zbytkový proud pak bude $110mA \pm 4mA$, rozdíl se tak sníží z původních 30% na 3.6%.

Zapojení řetězce rezistorů k sériově spojeným superkapacitorům je metodou pasivní. Vyrovnání napětí při výše popsaném poměru zbytkových proudů (poměr 10 : 1) může trvat až několik dní, při poměru 100 : 1 pak několik hodin. Pro použití baterie superkapacitorů v režimu cyklů s krátkou periodou je doporučena aktivní metoda, při které jsou k baterii připojeny spínače s proměnným odporem, jehož velikost je řízena skutečným napětím na člancích.

5. Použití superkapacitorů.

5.1. Uložení energie a její využití při špičkovém odběru.

Superkapacitor je trvale dobíjen z primárního zdroje a vybíjen při krátkodobých požadavcích na dodávku energie (záběrový proud elektromotoru) nebo při výpadku primárního zdroje (záložní zdroj).

5.2. Výkonové aplikace

Superkapacitor je opakovaně a v krátkých intervalech nabíjen a vybíjen. Superkapacitor je schopen odevzdat špičkový výkon s vysokou účinností (hybridní pohony, měniče energie).

Použité zkratky :

C	- kapacita (F)
U_n	- jmenovité napětí (V)
Resr	- počáteční stejnosměrný vnitřní odpor ($m\Omega$)
Rd	- vnitřní odpor ($m\Omega$) při 100Hz
I_n	- jmenovitý proud (A), vybíjení po dobu 5s na $U/2$
I_{sc}	- zkratový proud (A) při U_n
IL	- zbytkový proud (mA), 72 hodin po nabití
E_{max}	- uložená energie (Wh / kg)
P	- špičkový výkon dodaný do zátěže (kW / kg)
P_d	- $P_d = (0.12 * U^2 / R_d) / M$ (M-hmotnost)

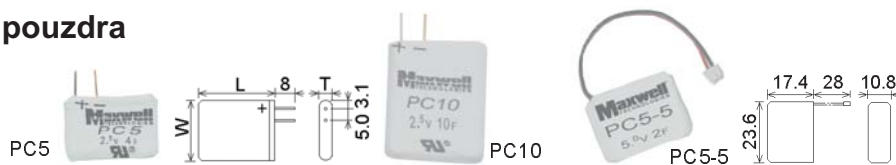
Objednací názvy :

BCAP 3000 E 270 T04 - A01		verze
řada	kapacita (F)	T03 = vývody axiální, pájitelné
BCAP		T04 = vývody šroubové
BMOD	aplikace	T05 = vývody pro sváření
BPAK	E - energie	
	P - výkon	B01 = vyrovnání aktivní
	jm.napětí	B02 = vyrovnání pasivní
		B03 = bez vyrovnání

PC

Superkapacitory, malá pouzdra

Jmenovité napětí Un 2.5 Vdc, 5 Vdc
Jmenovitá kapacita C 2F, 4F, 10F ±20%
Doba života 500 000 cyklů
Pracovní teplota -40 až +70 °C

obj.název	obj.č.	C	Un	Resr	Isc	Emax	Pd	IL	L	W	T	hmotnost
		F	V	mΩ	A	Wh/kg	W/kg	mA	mm	mm	mm	g
■ PC 5 AT-1	55010	4	2.5	400	8	2.7	470	0.02	14.0	23.6	4.8	4.0
■ PC 5-5	00267	2	5.0	800	8	2.7	120	0.02	17.4	23.6	10.8	8.0
■ PC 10 AT-1	02934	10	2.5	180	19	6.9	660	0.04	29.6	23.6	4.8	6.3

BC

Superkapacitory, pouzdra s vývody

Jmenovité napětí Un 2.5 Vdc
Jmenovitá kapacita C 120F, 140F, 310F, 350F±20%
Doba života 500 000 cyklů
Pracovní teplota -40 až +65 °C

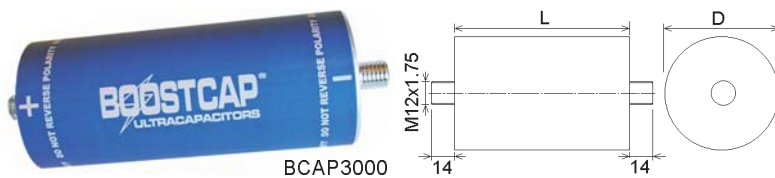

obj.název	obj.č.	C	Un	Resr	Isc	Emax	P	Pd	IL	L	D	hmotnost
		F	V	mΩ	A	Wh/kg	kW/kg	kW/kg	mA	mm	mm	g
BCAP 0120 P250 T03-A01	02661	120	2.5	5.0	500	3.59	21.5	5.1	0.15	51.0	26.0	29
BCAP 0140 E250 T03-A01	03138	140	2.5	7.2	500	4.19	14.9	3.5	0.10	51.0	26.0	29
BCAP 0310 P250 T03-A01		310	2.5	2.2	1500	4.48	26.0	5.6	0.45	62.0	33.0	60
BCAP 0350 E250 T03-A01	55126	350	2.5	3.2	1500	5.10	16.3	3.9	1	61.5	33.0	60

BCAP

Superkapacitory 2.7V

Jmenovité napětí Un 2.7 Vdc
Jmenovitá kapacita C 650Faž 3000F +20%
Doba života 1 000 000 cyklů
Pracovní teplota -40 až +65 °C

obj.název	obj.č.	C	Un	Resr	Isc	Emax	P	Pd	IL	L	D	hmotnost
		F	V	mΩ	A	Wh/kg	kW/kg	kW/kg	mA	mm	mm	g
BCAP 0650 P270 T04-A01		650	2.7	0.80	3500	3.29	15.1	5.4	1.5	44.5	60.0	200
BCAP 0650 E270 T04-A01	02750	650	2.7	1.15	3500	3.29	11.3	3.8	1.5	44.5	60.0	200
BCAP 1200 P270 T04-A01	03492	1200	2.7	0.58	3750	4.05	13.8	5.0	2.7	74.0	60.0	300
BCAP 1200 E270 T04-A01	02751	1200	2.7	0.79	3750	4.05	10.8	3.6	2.7	74.0	60.0	300
BCAP 1500 P270 T04-A01		1500	2.7	0.47	3900	4.75	16.2	5.8	3.0	85.0	60.0	320
BCAP 1500 E270 T04-A01	02752	1500	2.7	0.63	3900	4.75	13.2	4.3	3.0	85.0	60.0	320
BCAP 2000 P270 T04-A01		2000	2.7	0.35	4300	5.06	17.5	6.2	4.2	102.0	60.0	400
BCAP 2000 E270 T04-A01	02753	2000	2.7	0.46	4300	5.06	13.0	4.7	4.2	102.0	60.0	400
# BCAP 2600 E270 T04-A01	54998	2600	2.7	0.40	4800	5.72	12.0	4.7	5.2	138.0	57.7	460
BCAP 3000 P270 T04-A01	02407	3000	2.7	0.29	4800	5.72	13.8	5.4	5.2	138.0	60.0	550
BCAP 3000 E270 T04-A01	02754	3000	2.7	0.37	4800	5.52	11.0	4.2	5.2	138.0	60.0	550

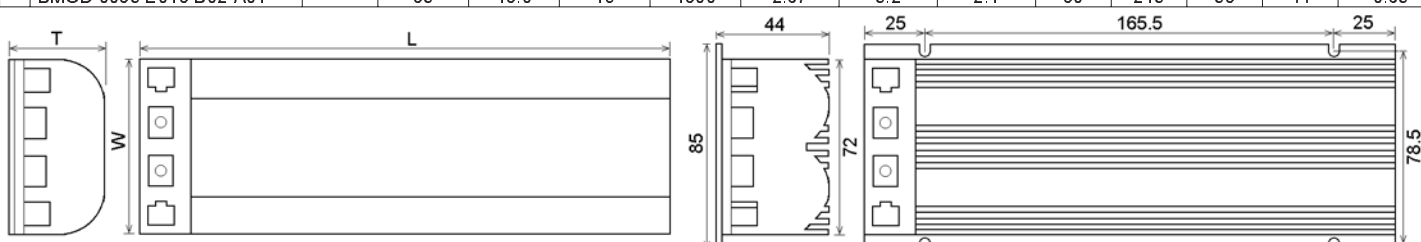
BPAK

Bloky superkapacitorů 15V

Jmenovité napětí Un 15 Vdc
Jmenovitá kapacita C 20F, 23F, 52F, 58F ±20%
Doba života 500 000 cyklů
Pracovní teplota -40 až +65 °C

obj.název	obj.č.	C	Un	Resr	Isc	Emax	P	Pd	IL	L	W	T	hmotnost
		F	V	mΩ	A	Wh/kg	kW/kg	kW/kg	mA	mm	mm	mm	kg
BPAK 0020 P015 B01-A01	02755	20	15.0	32	1500	2.72	13.6	3.7	0.1	178	52	32	0.23
BPAK 0020 P015 B02-A01		20	15.0	32	1500	2.72	13.6	3.7	1	178	52	32	0.23
BPAK 0023 E015 B01-A01	02756	23	15.0	42	1500	3.13	10.2	2.8	0.1	178	52	32	0.23
BPAK 0023 E015 B02-A01		23	15.0	42	1500	3.13	10.2	2.8	1	178	52	32	0.23
BPAK 0052 P015 B01-A01		52	15.0	14.5	1500	3.25	14.0	3.7	1	216	69	38	0.50
BPAK 0052 P015 B02-A01		52	15.0	14.5	1500	3.25	14.0	3.7	50	216	69	38	0.50
BPAK 0058 E015 B01-A01	55125	58	15.0	19	1500	3.63	11.2	2.8	1	216	69	38	0.50
BPAK 0058 E015 B02-A01	56010	58	15.0	19	1500	3.63	11.2	2.8	50	216	69	38	0.50
BMOD 0052 P015 B01-A01		52	15.0	14.5	1500	2.39	10.3	2.7	1	218	85	44	0.68
BMOD 0052 P015 B02-A01		52	15.0	14.5	1500	2.39	10.3	2.7	50	218	85	44	0.68
BMOD 0058 E015 B01-A01	02502	58	15.0	19	1500	2.67	8.2	2.1	1	218	85	44	0.68
BMOD 0058 E015 B02-A01		58	15.0	19	1500	2.67	8.2	2.1	50	218	85	44	0.68

■ součástka se doplňuje na sklad

součástka na skladě, výprodej

Dodací podmínky neoznačených součástek sdělíme na požádání

SUPERKAPACITORY

BMOD

Bloky superkapacitorů 16.2 V

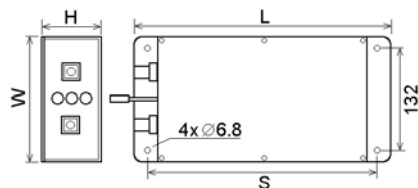
Jmenovité napětí U_n 16.2 Vdc
 Jmenovitá kapacita C 110F, 200F, 250F, 330F, 500F +20%
 Doba života 1 000 000 cyklů
 Pracovní teplota -40 až +65 °C

BMOD 0500 E016

obj.název	obj.č.	C	U_n	Resr	Isc	Emax	P	Pd	IL	L	W	H	hmotnost
		F	V	mΩ	A	Wh/kg	kW/kg	kW/kg	mA	mm	mm	mm	kg
BMOD 0110 P016 B01-A01	03452	110	16.2	5.0	3500	1.49	6.0	2.3	1.5	250	165	80	2.7
BMOD 0110 E016 B01-A01	13095	110	16.2	7.0	3500	1.49	4.3	1.6	1.5	250	165	80	2.7
BMOD 0200 P016 B01-A01		200	16.2	3.8	3750	1.62	4.7	1.8	2.7	340	165	80	4.5
BMOD 0200 E016 B01-A01		200	16.2	5.0	3750	1.62	3.6	1.3	2.7	340	165	80	4.5
BMOD 0250 P016 B01-A01		250	16.2	4.1	3900	2.05	4.4	1.7	3.0	416	108	70	4.5
BMOD 0250 E016 B01-A01		250	16.2	5.3	3900	2.05	3.5	1.3	3.0	416	108	70	4.5
BMOD 0330 P016 B01-A01		330	16.2	3.1	4300	2.45	5.3	2.0	4.2	416	124	70	4.9
BMOD 0330 E016 B01-A01		330	16.2	4.0	4300	2.45	4.1	1.6	4.2	416	124	70	4.9
BMOD 0500 P016 B01-A01	03454	500	16.2	2.0	4800	3.17	6.7	2.7	5.2	416	160	70	5.8
BMOD 0500 E016 B01-A01		500	16.2	2.5	4800	3.17	5.4	2.1	5.2	416	160	70	5.8

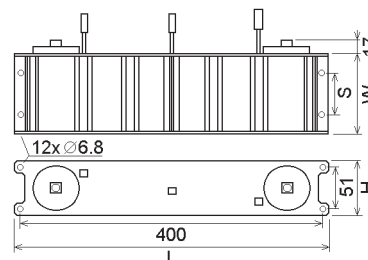
BMOD 0110 a BMOD 0200

BMOD 0250

BMOD 0330

BMOD 0500

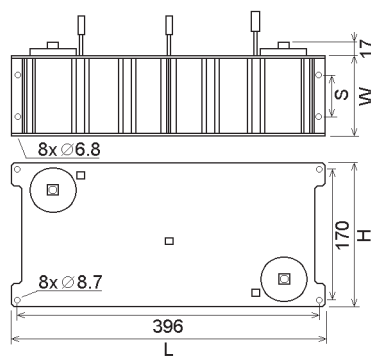

BMOD

Bloky superkapacitorů 48.6 V

Jmenovité napětí U_n 48.6 Vdc
 Jmenovitá kapacita C 83F, 110F, 165F +20%
 Doba života 1 000 000 cyklů
 Pracovní teplota -40 až +65 °C

obj.název	obj.č.	C	U_n	Resr	Isc	Emax	P	Pd	IL	L	W	H	hmotnost
		F	V	mΩ	A	Wh/kg	kW/kg	kW/kg	mA	mm	mm	mm	kg
BMOD 0083 P048 B01-A01		83	48.6	12.3	3900	2.48	5.4	2.0	3.0	416	108	190	11.0
BMOD 0083 E048 B01-A01		83	48.6	16.0	3900	2.48	4.1	1.6	3.0	416	108	190	11.0
BMOD 0110 P048 B01-A01		110	48.6	9.5	4300	2.91	6.2	2.4	4.2	416	124	190	12.4
BMOD 0110 E048 B01-A01		110	48.6	12.0	4300	2.91	4.9	1.9	4.2	416	124	190	12.4
BMOD 0165 P048 B01-A01	03453	165	48.6	6.1	4800	3.81	7.9	3.2	5.2	416	160	190	14.2
BMOD 0165 E048 B01-A01	03451	165	48.6	7.6	4800	3.81	6.6	2.6	5.2	416	160	190	14.2

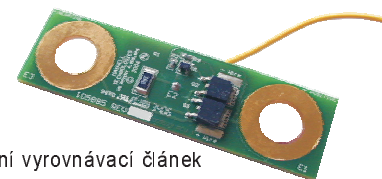
BMOD 0165 E048

BALANCING KIT

Kit pro sériové spojení superkapacitorů BCAP

Kit obsahuje
 hliníková propojovací deska 6 ks
 aktivní vyrovnávací články 6 ks
 matice M12x1.75 14 ks
 podložka M12 14 ks

Kit umožňuje sériové propojení až 7 ks superkapacitorů řady BCAP

aktivní vyrovnávací články
 rozměr 86.4 x 25.4 mm

obj.název	obj.č.	POPIS
BALANCING KIT	04457	sada propojovacích a aktivních vyrovnávacích článků pro sériové propojení až 7ks superkapacitorů průměru 60mm